

Sørine Gotfredsen prædiken 1. søndag efter trinitatis

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst

Dato

19. juni 2022

Sted

Jesuskirken, København

Jeg må desværre erkende, at der gik en del år, før jeg forstod det. Når sandheden skal frem, gennemlevede jeg hele min gymnasietid, plus et par år mere, uden at fatte, at det er vigtigt at vide noget. Jeg skammer mig stadig lidt over det, for ikke blot bidrog jeg til at spille lærernes tid og trække det samlede niveau ned, som man jo gør, når man ikke er åndeligt til stede. Jeg har nok også udviklet mig noget mere trægt, end jeg behøvede, fordi jeg så længe ikke ønskede at vide nok.

Det er for eksempel vigtigt at kende til historien for at forstå, hvordan menneskeheden gradvist har opnået indsigt angående lyset, tyngdeloven, månen, planeterne, havets dybde og den runde jord. Og også indsigt i hvordan vi kan kurere sygdomme og lave reagensglasbørn og opleve at blive syg i sjælen, uden at nogen kan se det.

Vi har i dag stor viden, og derfor kan vi også nu for alvor begynde at indse, at der findes en grænse for, hvad mennesket *kan* vide. Vi kan sande, at hvis vi bliver for griske i vores forhold til viden, kan vi komme til at mangle forståelse for dens begrænsning. Og en anden måde at begribe livet på.

For at lære os noget om griskhedens væsen fortæller Jesus en lignelse, der kredser om det, vi nok stort set alle kan forholde os til. Nemlig rigdom og drømmen om at eje så meget, at man har nok til hele livet. Jesus minder os om den basale frygt for at komme til at lide nød og meddeler samtidig, at hvis man mener, at en anden skylder én noget, er det klogt at overveje, om man lige nu også er styret af griskhed.

Naturligvis giver det mening at bede om at få det, der tilkommer én, men uanset hvor klart et sprog regnskabet taler, må man overveje, hvor meget man går op i dette at kræve sin ret og stable mere sammen og måske opføre sig lige lovlig

nøjeregnende. Det skal man overveje i forhold til penge og ejendom og drømmen om at være den, der straks tildeles et bord i den dyre restaurant, fordi man i kraft af sin rigdom har fået en betydning, der får andre til at stå på pinde. Skørt, men sådan er verden jo. Og det skal man angående den griskhed, man kan udvise i forhold til viden.

For jo mere vi i en epoke hylder videnskab, desto mere må vi spørge, hvad det gør ved os at sætte så stor lid til den. Derfor kunne jeg ikke lade være med forleden at studse over en udtalelse, der kom fra en astronom, der havde deltaget i en DR-udsendelse, hvor hun var blevet narret til at diskutere med en konspirations-teoretiker, der mener, at jorden er flad.

I kender sikkert affæren, og at DR jævnligt udfolder sig på et særdeles barnligt niveau, opfatter jeg langt hen ad vejen som, ja, som en slags sikker viden. Astronomen blev vred og mente, at hendes faglighed var blevet latterliggjort i mødet med en tilfældig uvidenskabelig personlig holdning, og så sagde hun: ”Viden er fandme ikke et synspunkt!” Undskyld sproget. Hun siger med andre ord, at viden kan opfattes som absolut og hævet over diskussion. Sætningen er gået i omløb og er blevet trykt på t-shirts, og umiddelbart forstår man den.

Det virker ret håbløst overfor en videnskabsmand at anfægte forankret viden og tro, at de to positioner er ligeværdige. Men der er alligevel noget galt med den sætning, der nemlig symboliserer en videnskabs-begejstret tidsalder, hvor det objektive verdensbillede opfattes med meget stor ærefrygt. Der er noget galt med den sætning, fordi vanen med at fastslå en sikker sandhed, der indrammer vore liv, mere og mere kan vænne os af med nysgerrigt på *anden* vis at søge viden om, hvem vi er.

Mange videnskabsfolk vil sikkert sige nej, vi kan godt sondre mellem objektiv viden og anden form for erkendelse. Og ja, måske, men vores griskhed efter viden kan ikke undgå at præge vores selvopfattelse – og, ikke mindst, vores syn på religion. I en ny bog beskriver teolog Svend Andersen, hvordan naturvidenskaben i sin bestræbelse efter at forklare så meget som muligt også trænger ind i vores inderste væsen.

Og han skriver: ”En sådan virkelighedsforståelse levner ikke plads til religion på anden måde end ved netop at forklare den naturvidenskabeligt, fx som et produkt af evolutionen og som udslag af hjerneprocesser.” Jeg har ofte selv

diskuteret med mennesker, der mener, at religiøsitet kan forklares som en kemisk reaktion i hjernen, og hvad man end mener om dén teori, kan den ødelægge livsmod gennem nedvurderingen af tanken om at være skabt og opretholdt af noget meget større end os selv.

Jo mere man propper mennesket ind i en kemisk formel, desto sværere kan det blive at tro på, at der i sidste ende findes *noget* i os, der er uforklarligt. Og tænk lige over, hvad det betyder. Det betyder vel, at også kærligheden og barmhjertigheden og andet af det helt gribende, som vi så ofte mangler ord for, blot må ses som ”udslag af hjerneprocesser”, hvormed troen på livet som en overvældende gave kan blive svækket. Måske så svækket, at et menneske en dag kan stå tilbage og savne følelsen af, at det virkelig er det, jeg har fået. En helt ubegribelig stor gave.

Prisen for den videnskabelige griskhed kan blive, at man ikke føler sig sikret i livet, selv om det er præcis dét, man ønsker, men derimod føler, at man mister kræfter i livet. Derfor kaldes manden, der vil sikre sig ved at fylde sine lader med rigdom, for en tåbe.

Han forstår ikke den store omkostning, og pludselig kan han stå dér, hvor han har behov for at tro på, at han kan fyldes med en helt anden styrke, der gør, at han kan overvinde modløshed. Han mistede den styrke undervejs, som så mange af os gør, fordi vi i videnskabens epoke har glemt betydningen af at tro.

Når livet kræves af os, som Jesus siger, mærker vi det virkelig, og livet kræves af os på to måder. Enten når vi simpelthen skal dø eller intenst overrumples af sorg over, at det en dag vil ske, eller når vi skal give alt, hvad vi har af opmærksomhed til en anden, der har behov lige nu. Når vi afkræves alt, hvad vi råder over, har vi brug for en styrke, der hverken kan videnskabeligt forklares eller købes for penge, men som opfylder én som en sans for, at Gud findes.

Det er ikke en viden, jeg har, det er en sans, jeg overmandes af, og når livet kræves af os, forstår vi, at lige nu er det ikke ”hjerneprocesser”, der bestemmer ens færden. Det er en livskraft, der strømmer fra Gud, og det er lydighed overfor det kærlighedsbud, som Jesus i verden har åbenbaret omfanget af. I det øjeblik kan jeg kun finde kræfter i noget, jeg tror på. I det øjeblik har begrebet viden nået sin begrænsning.

Så jo, på den måde er viden et synspunkt, for vi er nødt til selv at trække en grænse for trangen til, at den skal løse alle gåder, så vi kan sikre os mest muligt. Trækker vi ikke den grænse, kommer troen ikke til at fylde nok i os. Vi må indse, at noget altid her på jorden – og inde i os selv – vil være helt gådefuldt, for dén erkendelse er med til at holde håbet i live.

Tænk over det. Hvis alt blev gennemlyst og forklaret, ville det føles, som var der ikke længere noget ukendt at håbe på, og astronomen, der forleden fik nok af DRs narrestreger, har da også engang sagt dette om det store ukendte: ”Vi skal alle dø. Det er et livsvilkår, som alle mennesker (...) deler. Alligevel er døden et lige så ukendt territorium som det indre af sorte huller, og igennem alle tider har mennesker gjort sig mange spekulationer omkring, hvordan vi kan få livet til at strække sig ud...”

Der findes et ukendt territorium, og når livet kræves af os, stirrer vi ind i det og skal beslutte os for, hvad vi tror på. Som sagt. Det sker, når døden virkelig rykker tæt på, men også i det øjeblik, hvor vi skal forsøge at bekæmpe det syndige og selviske i os og blot handle for den andens skyld. Når barmhjertigheden kræves af os, er det ganske underordnet, hvor meget man ved og har samlet sammen, for alt står og falder nu med viljen til at gøre det gode. Og den vilje har rod i tro. Tro på hvad? Tro på at det er Gud, der befaler, at jeg skal gøre det.

Vi fødes i dag ind i en tro på videnskaben, den gennemsyrrer vore sind, og det er jo tankevækkende, at følelsen af at mangle mening med livet i den vestlige verden er vokset i takt med, at videnskabsmandens status er blevet så stor. Det er også tankevækkende, at en astronaut i disse år er én de mest beundrede danskere.

Han får udmærkelse af dronningen og hyldes som den perfekte rollemodel, og mens man selvsagt er taknemmelig for meget af det, videnskaben har frembragt, kunne det være et godt tegn, hvis åndsmennesker, der kæmper for at frembringe troens styrke i andre, blev æret på samme vis.

Jeg var som sagt længe om at forstå, at det er vigtigt at få viden, men jeg har til gengæld efterhånden forstået, at viden har en grænse. Det indså jeg, da jeg gradvist begyndte at tro på, at Jesus kom til verden for at vise os den. Grænsen. Vi erfarer den i os selv gennem griskheden og afmagten, når man ikke tjener det andet menneske, som man ved, at man skal.

Vi erfarer grænsen gennem alt det, vi *ikke* kan, og Jesus førte os hen til den indsigt ved helt at overrumple vores tænkeevne, da han på vejen hen til korset, hvor døden ventede, blev ved med at sige, at vi skal tro på ham og Faderen og evigheden. Han blev ved med at gøre det klart, at i forholdet til ham skal vi ikke tro på viden, men på frelse, og her kan den grådige tanke ikke komme længere. Her må den afløses af den livgivende tro på, at når livet kræves af os, og vi skal afgive alt, selv til sidst vort eget åndedrag, så fortsætter livet alligevel.

Det fortsætter hos Gud. Det er ikke noget, videnskaben fortæller, det er noget, man kan tro på gennem vidnesbyrdet om, at graven var tom, da de om morgenen den tredje dag kom ud for at se til Jesus, der var blevet dræbt. Graven var tom, og det kan vi ikke med forstanden forstå. Den forstand, der så ofte står i vejen og lokker os til at tro, at vi med vores viden kan sikre os selv.

Troen, derimod, rækker ind i evigheden og fylder os med tillid til, at vi vil blive sikret af den samme Gud, der i tidernes morgen satte os i verden. Vi føler, at tiden er kort, og at vi hver dag må kæmpe for at sikre os selv. Men vi tager fejl. Tiden er evig, og den, der tror på det, er rig hos Gud. Den, der tror på det, vil i sidste ende få alting givet.

Amen.

Kilde

jesuskirken.net

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sorine-gotfredsen-praediken-1-sondag-efter-trinitatis>